

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

10. září 2009 *

Ve věci C-446/07,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunale civile di Modena (Itálie) ze dne 26. září 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 1. října 2007, v řízení

Alberto Severi, jednající vlastním jménem a současně jako právní zástupce společnosti Cavazzuti e figli SpA, nyní Grandi Salumifici Italiani SpA,

proti

Regione Emilia-Romagna,

za přítomnosti:

Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino“,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis
a J. Malenovský (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: N. Nančev, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. prosince 2008,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za A. Severiho a Grandi Salumifici Italiani SpA G. Fortem a C. Marinuzzim, avvocati,
- za Regione Emilia-Romagna G. Pulitatom, avvocato,
- za Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino“ S. Magellim a A. Ballestrazzim, avvocati,

- za řeckou vládu I. Chalkiou a V. Kondolaimosem, jakož i M. Tassopoulou, jako zmocněnci,
- za italskou vládu R. Adamem, jako zmocněncem, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,
- za Komisi Evropských společenství C. Cattabriga a B. Dohertym, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 7. května 2009,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy (Úř. věst. L 109, s. 29; Zvl. vyd. 15/05, s. 75), článku 3 odst. 1 a článku 13 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. L 208, s. 1; Zvl. vyd. 03/13, s. 4), jakož i čl. 15 odst. 2 první směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 1989, L 40, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 92).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi A. Severim, jednajícím vlastním jménem a současně jménem Grandi Salumifici Italiani SpA (dále jen „GSI“), dříve Cavazzuti e figli SpA, a Regione Emilia-Romagna ve věci označování klobás a salámů, které GSI uvádí na trh pod označením „Salame tipo Felino“.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

Směrnice 2000/13

- 3 Čtvrtý bod odůvodnění směrnice 2000/13 uvádí:

„Účelem této směrnice musí být stanovení obecných pravidel Společenství použitelných horizontálně pro všechny potraviny uváděné na trh.“

- 4 Podle šestého bodu odůvodnění směrnice 2000/13:

„Prvotním zřetelem jakékoli právní úpravy označování potravin musí být potřeba informovat a chránit spotřebitele.“

5 Osmý bod odůvodnění téže směrnice uvádí:

„Nejvhodnější je používat podrobné označování, zejména uvádění přesných údajů o povaze a charakteristických znacích výrobků, které umožní spotřebiteli vybírat výrobky se znalostí věci, neboť vytváří nejméně překážek volnému obchodu.“

6 Článek 1 směrnice 2000/13 stanoví:

„1. Tato směrnice se týká označování potravin určených k tomu, aby byly v nezměněném stavu dodány konečnému spotřebiteli, jakož i některých aspektů týkajících se jejich obchodní úpravy a související reklamy.

[...]

3. Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) ‚označením‘ slova, údaje, ochranné známky, obchodní značky, vyobrazení nebo symboly, které se vztahují k určité potravíně a které jsou uvedeny na kterémkoli obalu, dokladu, nápisu, etiketě, krčkové nebo rukávové etiketě, jimiž je potravina opatřena nebo jež se k potravíně vztahují;

[...]“

7 Článek 2 odst. 1 směrnice 2000/13 stanoví následující:

„1. Použité způsoby označování nesmějí:

a) uvádět kupujícího v omyl, zejména:

- i) pokud jde o charakteristiky potraviny a zvláště o její povahu, identitu, vlastnosti, složení, množství, trvanlivost, původ nebo provenienci, způsob výroby nebo získání;

[...]

3. Zákazy a omezení stanoven[é] v odstavcích 1 a 2 se rovněž použijí na:

- a) obchodní úpravu potravin, a zejména na tvar nebo vzhled potravin nebo jejich obalu, na použitý obalový materiál, na způsob, jakým jsou aranžovány, jakož i na prostředí, v němž jsou vystavovány;

b) související reklamu.“

8 Článek 3 odst. 1 dotčené směrnice obsahuje taxativní výčet údajů, které musejí být povinně uváděny na etiketách potravin. Bod 7 dotčeného ustanovení stanoví uvádění údaje o jméně nebo obchodním jméně a o sídle výrobce nebo balírný nebo prodejce usazeného ve Společenství, zatímco bod 8 předepisuje uvádění místa původu nebo provenience v těch případech, kdy by opomenutí tohoto údaje mohlo uvádět spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečný původ nebo o skutečnou provenienci potravin.

9 Článek 5 směrnice 2000/13 stanoví:

„1. Názvem, pod kterým je potravina prodávána, je název stanovený pro tuto potravinu v právních předpisech Společenství, které se na ni vztahují.

a) Neexistují-li předpisy Společenství, pak názvem, pod kterým je potravina prodávána, je název stanovený v platných právních a správních předpisech členského státu, v němž je výrobek prodáván konečnému spotřebiteli nebo zařízením společného stravování.

Pokud takový název chybí, pak názvem, pod kterým je výrobek prodáván, je název, který je vžitý v členském státě, v němž je výrobek prodáván konečnému spotřebiteli nebo zařízením společného stravování, nebo popis potravin, popřípadě rovněž popis jejího použití, který musí být dostatečně přesný, aby kupujícímu umožnil poznat skutečnou podstatu potravin a odlišit potravinu od jiných výrobků, se kterými by mohla být zaměněna.

[...]“

Nařízení č. 2081/92

- ¹⁰ Pokud předkládající soud ve svém předkládacím rozhodnutí odkazuje na nařízení Rady (ES) č. 510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. L 93, s. 12), kterým se zrušuje nařízení č. 2081/92, ze skutkových okolností sporu v původním řízení vyplývá, že se toto nařízení č. 510/2006 na uvedený spor nepoužije. S ohledem na datum, k němuž byla Cavazzuti e figli SpA sankcionována italskou policií, je naopak třeba použít nařízení č. 2081/92, ve znění nařízení Komise (ES) č. 2796/2000 ze dne 20. prosince 2000 (Úř. věst. L 324, s. 26; Zvl. vyd. 03/31, s. 76, dále jen „novelizované nařízení č. 2081/92“).
- ¹¹ Novelizované nařízení č. 2081/92 zavádí pravidla týkající se ochrany označení původu (CHOP) a zeměpisných označení (CHZO) zemědělských produktů a potravin. Tuto ochranu, která je poskytována, pokud existuje souvislost mezi vlastnostmi produktu nebo potraviny a jejich zeměpisným původem, lze získat prostřednictvím řízení o zápisu na úrovni Společenství.
- ¹² Čtvrtý bod odůvodnění novelizovaného nařízení č. 2081/92 stanoví, že „s ohledem na rozmanitost produktů na trhu a při přebytku informací o nich musí spotřebitel dostat jasně a stručné informace o původu produktu, aby si mohl vybrat co nejlépe“.

13 Pátý bod odůvodnění novelizovaného nařízení č. 2081/92 zní následovně:

„vzhledem k tomu, že označování zemědělských produktů a potravin se řídí obecnými ustanoveními stanovenými ve Společenství obsaženými [a zejména obsaženými] ve směrnici [2000/13]; že s ohledem na jejich zvláštní povahu by měla být přijata dodatečná zvláštní ustanovení pro zemědělské produkty a potraviny z vymezené zeměpisné oblasti“.

14 Podle sedmého bodu odůvodnění novelizovaného nařízení č. 2081/92 „rámec předpisů Společenství o ochraně umožní rozvoj zeměpisných označení a označení původu, neboť zavedení jednotnějších postupů zajistí poctivou soutěž mezi producenty produktů nesoucích tato označení a zvýší v očích spotřebitele důvěryhodnost těchto produktů“.

15 Na základě čl. 1 odst. 2 nařízení č. 2081/92 se toto nařízení použije, aniž by byly dotčeny zvláštní předpisy Společenství.

16 Článek 3 odst. 1 novelizovaného nařízení č. 2081/92 stanoví:

„Názvy, které zdruhověly, nemohou být zapsány.

Pro účely tohoto nařízení se ‚názvem, který zdruhověl‘ rozumí název zemědělského produktu nebo potraviny, který, přestože se váže k místu nebo regionu, kde byly tento

produkt nebo potravinu původně vyprodukovaný nebo uvedený na trh, se stal pro zemědělský produkt nebo potravinu běžným názvem.

Pro určení, zda název zdruhověl či ne, se přihlíží ke všem činitelům, zejména:

- ke stávající situaci v členském státě, odkud název pochází, a v oblastech spotřeby,
- ke stávající situaci v ostatních členských státech,
- k příslušným vnitrostátním předpisům a předpisům Společenství.

Pokud je na základě postupu podle článků 6 a 7 žádost o zápis zamítnuta, protože název zdruhověl, zveřejní Komise toto rozhodnutí v *Úředním věstníku Evropských společenství*.“

- 17 Článek 5 novelizovaného nařízení č. 2081/92 popisuje postup, který musí zachovávat členský stát, byla-li podána žádost o zápis. Odstavec 5 dotčeného článku 5 stanoví:

„Členský stát ověří, zda je žádost oprávněná, a domnívá-li se, že splňuje požadavky tohoto nařízení, postoupí ji Komisi [...]

Tento členský stát může přechodně poskytnout na vnitrostátní úrovni ochranu ve smyslu tohoto nařízení pro název postoupený předepsaným způsobem, a popřípadě období pro přizpůsobení, které začíná běžet dnem [a to ode dne] takového postoupení; [...]

Tato přechodná vnitrostátní ochrana končí dnem, ke kterému bude učiněno rozhodnutí o zápisu podle tohoto nařízení. [...]

[...]“

- 18 Článek 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 stanoví, že „chráněná označení nemohou zdruhovět“.

Vnitrostátní právní úprava

- ¹⁹ Podle článku 2 legislativního nařízení č. 109 ze dne 27. ledna 1992, kterým se provádějí ustanovení čl. 2 odst. 1 písm. a) bodu i) směrnice Rady 79/112/EHS ze dne 18. prosince 1978 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se označování potravin určených k prodeji konečnému spotřebiteli, jejich obchodní úpravy a související reklamy (Úř. věst. 1979 L 33, s. 1), což jsou ustanovení, která jsou nyní uvedena v čl. 2 odst. 1 písm. a) bodě i) směrnice 2000/13, která zrušila a nahradila směrnicí 79/112 (dále jen „legislativní nařízení č. 109/92“):

„1. Označení a způsoby, jimiž je uskutečňováno, mají zajistit správné a průhledné informování spotřebitele. Musejí být prováděny takovým způsobem, aby:

- a) neuváděly kupujícího v omyl co do charakteristik potraviny a zvláště co do povahy, totožnosti, jakosti, složení, množství, trvanlivosti, původu nebo provenience, způsobu výroby nebo získání dotčené potraviny;

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- ²⁰ GSI, která má sídlo v Modeně, vyrábí a uvádí na trh klobásy a salámy.

- 21 Dne 12. prosince 2002 sdělila milánská městská policie A. Severimu, jakožto osobě jednající vlastním jménem a současně jakožto právnímu zástupci uvedené společnosti, obvinění z porušování článku 2 legislativního nařízení č. 109/92 o označování a obchodní úpravě potravin a související reklamě, vznesené proti této společnosti na základě toho, že uváděla na trh salám vyráběný v Modeně, na jehož označení etiketou je uveden údaj „Salame tipo Felino“.
- 22 Protokol o zjištění deliktu jednak uvádí, že na označení etiketou, o které jde v původním řízení, je pojem „tipo“ (typ) vyveden příliš malými písmeny k tomu, aby byl dostatečně viditelný, a jednak že ostatní údaje zmíněné na etiketě se týkají výlučně složení, jména a sídla výrobního podniku a neobsahují žádný prvek informující o místě výroby nebo o skutečnosti, že se toto místo shoduje se sídlem výrobního podniku. Protokol uzavírá, že ve světle těchto poznatků může označení dotčeného výrobku etiketou spotřebitele uvést v omyl, pokud jde o původ a o provenienci salámu, protože neumožňuje jasné a správné určení provenience výrobku, jíž se rozumí místo, kde bylo maso zpracováno a baleno. Název „Salame tipo Felino“ odkazuje totiž na tradiční výrobní postup a místo výroby – území obce Felino nacházející se v regionu Emilia Romagna v provincii Parma – což neodpovídá skutkovým okolnostem věci, o kterou jde v původním řízení, poněvadž v dotčené věci jde o potravinu vyráběnou v Modeně, která se sice nachází rovněž v regionu Emilia Romagna, avšak v provincii Modena.
- 23 Na základě zjištění uvedených v protokolu milánské městské policie uložil Regione Emilia-Romagna dne 16. května 2006 A. Severimu správní sankci ve výši 3108,33 eur za porušení článku 2 legislativního dekretu č. 109/92.
- 24 Ve svém rozhodnutí, které potvrzuje výklad městské policie, měl Regione Emilia-Romagna za to, že označení „Salame Felino“ označuje původní a typický výrobek, příznačný pro území obce Felino. Protože vlastnosti připisované Salame Felino nelze přiznat všem uzeninám vyráběným stejnou recepturou, avšak pocházejícím z jiných územních oblastí nebo vzniklým postupy „průmyslové“ produkce, nepostačuje, má-li být zcela vyloučeno nebezpečí uvedení spotřebitele v omyl, uvést údaj „tipo“ (typ). Označení etiketou, o které jde v původním řízení, tak může spotřebitele uvést v omyl,

pokud jde o místo výroby sporného výrobku, a neumožňuje tedy dotčenému spotřebiteli nakupovat s plnou znalostí věci.

25 A. Severi uloženou sankci napadl dne 16. května 2006 u Tribunale civile di Modena (civilní soud v Modeně). Na podporu své žaloby uvedl, že článek 2 směrnice 2000/13, provedený článkem 2 legislativního nařízení č. 109/92, který má předepisovat takové způsoby označování potravin etiketou, které neuvádějí spotřebitele v omyl, pokud jde o původ a o provenienci výrobku, musí být vykládán ve spojení s dalšími ustanoveními práva Společenství, a to zejména s novelizovaným nařízením č. 2081/92. Jelikož směrnice 2000/13 neobsahuje definici pojmů „původ“ a „provenience“, nachází se obsah těchto pojmů v novelizovaném nařízením č. 2081/92.

26 Regione Emilia-Romagna tyto argumenty odmítl, přičemž se odvolal na autonomní povahu článku 2 směrnice 2000/13, jehož výklad nevyžaduje žádný odkaz na novelizované nařízení a jenž se použije na jakékoli případy nesouladu mezi místem, které označení na etiketě evokuje, a místem skutečné výroby, ať dotčené označení původu požívá ochrany či nikoli.

27 Argumentace Regione Emilia-Romagna opírající se o autonomii článku 2 směrnice 2000/13 nebyla ze strany Tribunale civile di Modena shledána jako přesvědčivá. Dotčený Tribunale, který vyhověl tezi uplatňované žalobcem v původním řízení, měl totiž za to, že pojem „původ a provenience“ nelze omezovat na místo, kde se nachází výrobní zařízení, nýbrž se musí opírat o očekávání, která spotřebitel spojuje s toponymem vztahujícím se k typu výrobku a jeho kvalitativním vlastnostem. V souvislosti s určením, zda je třeba označení výrobku dotčeného v původním řízení etiketou považovat za klamavé, měl tedy překládající soud za to, že je nutné právně definovat označení „Salmo Felino“. Považoval rovněž za nezbytné ověřit, zda toto označení odkazuje k určité receptuře nebo určitému typu výrobku, a je tedy druhovým označením, nebo zda odkazuje k jakosti, vlastnostem nebo pověsti příslušejícím

vylučně nebo převážně z důvodu zeměpisného prostředí původu, a zda tudíž představuje skutečné označení původu ve smyslu novelizovaného nařízení č. 2081/92.

28 Vzhledem k existenci kolektivní ochranné známky, jejímž předmětem je údaj „Salame Felino“, považoval krom toho předkládající soud za nezbytné definovat, jaký je vzájemný poměr mezi touto známkou a označením užívaným v dobré víře více než deset let hospodářskými subjekty usazenými mimo území obce Felino.

29 S ohledem na výše uvedené se Tribunale civile di Modena rozhodl přerušit probíhající řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 nařízení č. 2081/92 (nyní čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 2 nařízení č. 510/2006) ve spojení s článkem 2 legislativního nařízení č. 109/92 (článkem 2 směrnice 2000/13) vykládány v tom smyslu, že označení potravin, které obsahuje zeměpisné odkazy a u něhož bylo postoupení žádosti o zápis jakožto CHOP nebo CHZO Komisi Evropských společenství ve smyslu výše uvedených nařízení na vnitrostátní úrovni ‚zamítnuto‘, nebo každopádně zablokováno, musí být považováno za zdruhovělé přinejmenším po celou dobu, po kterou přetrvávají účinky výše uvedeného ‚zamítnutí‘ nebo ‚blokace‘?

2) Musí být čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 nařízení č. 2081/92 (nyní čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 2 nařízení č. 510/2006) ve spojení s článkem 2 legislativního nařízení č. 109/92 (článkem 2 směrnice 2000/13) vykládány v tom smyslu, že označení určité potraviny evokující místo, přičemž však toto označení není zapsáno jako CHOP nebo CHZO ve smyslu výše uvedených nařízení, může být legálně na evropském trhu užíváno výrobci, kteří ho v dobré víře a nepřetržitě užívali po značnou dobu před tím, než nařízení č. 2081/92 (nyní nařízení č. 510/2006) vstoupilo v platnost, a pak i poté, co toto nařízení vstoupilo v platnost?

- 3) Musí být čl. 15 odst. 2 směrnice 89/104 [...] vykládán v tom smyslu, že majitel kolektivní ochranné známky vztahující se k potravině a obsahující zeměpisný odkaz není oprávněn bránit výrobcům potravin, která má stejné vlastnosti, v tom, aby tento výrobek označovali označením, které je podobné tomu, jež je obsahem kolektivní ochranné známky, jestliže dotčení výrobci užívali dotčené označení v dobré víře, nepřetržitě a již dlouho přede dnem zápisu dotčené kolektivní ochranné známky?“

K předběžným otázkám

K první otázce

30 Svou první otázkou se předkládající soud v podstatě dotazuje, zda zeměpisný název, u něhož byl na vnitrostátní úrovni zamítnut nebo zablokován návrh na zápis jakožto CHOP nebo CHZO, musí být považován za druhový přinejmenším po celou tu dobu, po kterou účinky dotčeného zamítnutí nebo zablokování přetrvávají.

31 Úvodem je třeba připomenout, že u zrodu této první otázky, jejíž přípustnost je italskou vládou i Komisí zpochybňována, stojí argumentace uplatňovaná společností GSI v rámci žaloby, kterou podala proti sankci, jež jí byla uložena pro porušení článku 2 legislativního nařízení č. 109/92.

32 Na podporu své žaloby směřující k určení, že označení salámů, které uvádí na trh pod označením „Salame tipo Felino“, etiketou není klamavé ve smyslu článku 2 legislativního dekretu č. 109/92, GSI uplatnila argumentaci členěnou do dvou částí.

- 33 GSI předně tvrdí, že označení etiketou, o které jde v původním řízení, nelze považovat za klamavé, protože označení „Salame tipo Felino“ je třeba považovat za druhové ve smyslu článku 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92. Dále GSI tvrdí, že označení „Salame tipo Felino“ je třeba považovat za druhové, protože dvěma sdruženími místních výrobců byla mimoto podána žádost o zápis označení „Salame Felino“ jakožto CHZO a ke dni sankce, o kterou jde v původním řízení, nebylo o tomto návrhu stále rozhodnuto.
- 34 Předkládající soud považoval první část argumentace společnosti GSI za nespornou a na Soudní dvůr se obrátil pouze v souvislosti s její druhou částí, která je předmětem první otázky.
- 35 Jak italská vláda, tak Komise však zpochybňují premisu, podle níž má mít druhová povaha označení „Salame tipo Felino“ ve smyslu článku 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 dopad na posouzení označování etiketou jako klamavého ve smyslu článku 2 směrnice 2000/13. Tvrdí, že položená otázka týkající se právní hodnoty samotného názvu je nepřipustná, protože nemá spojitost se sporem v původním řízení, který se týká klamavé povahy označování takto nazvaných výrobků etiketou.
- 36 Před meritorním rozbořem položené otázky je tedy třeba rozhodnout o její přípustnosti.

K přípustnosti otázky

- 37 Podle ustálené judikatury přísluší v rámci řízení upraveného v článku 234 ES v zásadě vnitrostátním soudům, kterým byl předložen spor, aby posoudily jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jejich rozsudku, tak i relevanci otázek, které

kladou Soudnímu dvoru. Ten nicméně může odmítnout rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem, zejména pokud je zjevné, že výklad práva Společenství žádaný vnitrostátním soudem nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, a neodpovídá tedy objektivní potřebě související s řešením dotčeného sporu (viz zejména rozsudky ze dne 15. června 1999, Tarantik, C-421/97, Recueil, s. I-3633, bod 33, a ze dne 15. června 2006, Air Liquide Industries Belgium, C-393/04 a C-41/05, Sb. rozh. s. I-5293, bod 24).

38 Je sice důležité zdůraznit, že druhová povaha označení ve smyslu článku 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 nemůže *a priori* vyloučit případnou klamavou povahu označení takto nazvaných výrobků etiketou ve smyslu článku 2 směrnice 2000/13. Jak to zdůrazňuje generální advokátka v bodech 53 a 54 svého stanoviska, existují okolnosti, za nichž může být spotřebitel uvedením druhového názvu na etiketě výrobku s ohledem na svébytné vlastnosti označení dotčeného výrobku etiketou skutečně uveden v omyl. Skutečnost, že pokud výrobce užívá druhové označení, které již pojmově není chráněno, neporušuje toto užití novelizované nařízení č. 2081/92, tak nemůže mít za následek, že by byl nezbytně zaručen zájem spotřebitelů chráněný směrnicí 2000/13.

39 Nicméně v rozporu s tím, co tvrdí italská vláda a Komise, je právní hodnota označení, a zejména jeho případná druhová povaha jedním z prvků, které, aniž by byly samy o sobě rozhodné, mohou být náležitě zohledněny při posuzování klamavé povahy označování etiketou.

40 K určení, zda má označení druhovou povahu či nikoli, musí totiž Komise brát v úvahu určité faktory, a to na základě článku 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 zejména „stávající situaci v členském státě, odkud název pochází, a v oblastech spotřeby“. Pokud jde o předkládající soud, ten bude muset rovněž k těmto faktorům přihlídnout při určování, zda je označení dotčeného výrobku etiketou takové povahy, že může spotřebitele uvést v omyl ve smyslu čl. 2 odst. 1 směrnice 2000/13.

- 41 Z toho vyplývá, že je relevantní, aby předkládající soud v rámci posuzování, jež bude muset provést, pokud jde o případnou klamavou povahu označení výrobku dotčeného v původním řízení etiketou, věděl, zda má dotčené označení druhovou povahu, či nikoli.
- 42 Z výše uvedeného vyplývá, že položená otázka není pro rozhodnutí sporu v původním řízení zjevně nerelevantní, a že je tudíž přípustná.

K věci samé

- 43 Úvodem je třeba uvést, že první otázka tak, jak je uvedena v předkládacím rozhodnutí, odkazuje na dvojí skutkovou okolnost. Název „Salame Felino“ byl zaprvé předmětem žádosti o zápis jakožto CHOP nebo CHZO ve smyslu novelizovaného nařízení č. 2081/92 a zadruhé bylo postoupení této žádosti Komisi následně zamítnuto, či přinejmenším zablokováno italskými orgány.
- 44 Z ustanovení čl. 5 odst. 4 a 5 ve spojení s ustanoveními čl. 6. odst. 2 až 5 a čl. 3 odst. 1 posledního pododstavce novelizovaného nařízení č. 2081/92 plyne, že pouze Komise má v konečném výsledku pravomoc rozhodovat o žádostech o zápis, které jí jsou postoupeny vnitrostátními orgány, a to buď tak, že přizná požadovanou ochranu, nebo naopak požadovaný zápis zamítne případně z toho důvodu, že dotčený název má druhovou povahu. Proto okolnost, že žádost o zápis byla vnitrostátními orgány zamítnuta nebo zablokována, jakož i důvody takového zamítnutí nebo zablokování nemohou žádným způsobem ovlivnit odpověď, kterou je třeba na položenou otázku dát.
- 45 Za této situace se předkládající soud s odkazem na ustanovení čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 v podstatě dotazuje, zda, je-li podána žádost o zápis,

již v době před vydáním rozhodnutí Komise případně neexistuje presumpce druhové povahy označení, a to přinejmenším po dobu, která spadá mezi datum tohoto podání a datum případného postoupení žádosti vnitrostátními orgány Komisi.

⁴⁶ V tomto ohledu se zdá, že se předkládající soud s odkazem na čl. 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 dotazuje, zda výklad *a contrario* tohoto ustanovení nezakládá takovou presumpci.

⁴⁷ Je nutno konstatovat, že tomu tak není. Článek 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 stanoví, že (již) chráněné názvy nemohou zdruhovět. Z tohoto ustanovení zajisté *a contrario* plyne, že názvy dosud nechráněné, poněvadž jsou teprve předmětem žádosti o zápis, zdruhovět mohou, jelikož tomu nebrání překážky vyplývající z již platné ochrany.

⁴⁸ Takový výklad *a contrario* však neumožňuje dovozovat nic víc než prostou možnost, že se dotčený název stane druhovým. Uvedený výklad naopak neumožňuje mít za to, že k dosud nechráněným názvům, u nichž byla podána žádost o zápis, se pojí presumpce druhovosti.

⁴⁹ Z výše uvedeného plyne, že čl. 13 odst. 1 ve spojení s čl. 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 nelze vykládat v tom smyslu, že název, který je předmětem žádosti o zápis, je třeba považovat za druhový, dokud žádost o zápis není případně postoupena Komisi.

- 50 Tento závěr potvrzuje samotný obsah pojmu „druhov^á povaha“, jak je upřesněn judikaturou Soudního dvora. Název výrobku totiž nabývá druhové povahy v důsledku objektivního procesu, v jehož závěru se tento název stává obecným názvem dotčeného výrobku, i když obsahuje odkaz na zeměpisné místo, kde byl dotčený výrobek původně vyráběn nebo uváděn na trh (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 25. října 2005, Německo a Dánsko v. Komise, C-465/02 a C-466/02, Sb. rozh. s. I-9115, body 75 až 100, a rozsudek ze dne 26. února 2008, Komise v. Německo, C-132/05, Sb. rozh. s. I-957, bod 53).
- 51 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že okolnost, že název, o který jde v původním řízení, je předmětem žádosti o zápis, nemá dopad na výsledek takového objektivního procesu zobecnění nebo oddělení označení od území.
- 52 Kromě toho je třeba uvést, že zavedení presumpce druhové povahy vyplývající z podání žádosti o zápis by šlo proti cílům, které novelizované nařízení č. 2081/92 sleduje.
- 53 Systém zápisu označení jakožto CHOP nebo CHZO, zavedený novelizovaným nařízením č. 2081/92, totiž odpovídá jak požadavku ochrany spotřebitele, jak to vyplývá ze čtvrtého bodu odůvodnění novelizovaného nařízení č. 2081/92, tak nutnosti zachovat poctivou hospodářskou soutěž mezi výrobci, jak to vyplývá ze sedmého bodu odůvodnění uvedeného nařízení. Uznání toho, že označení má druhovou povahu, je přitom již pojmově na překážku tomu, aby byla taková ochrana přiznána. Spojovat s určitým názvem presumpci druhovosti na základě prostého faktu, že byla podána žádost o zápis, přičemž se nakonec ukáže, že tento název druhovým není, by vytvářelo nebezpečí, že oba výše uvedené cíle budou ohroženy. Uznání toho, že označení má druhovou povahu, proto nelze považovat za dané během celé doby předcházející rozhodnutí Komise o žádosti o zápis.

54 S ohledem na výše uvedené úvahy je na první otázku třeba odpovědět, že čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 musejí být vykládány v tom smyslu, že označení určité potraviny, které obsahuje zeměpisné odkazy a které je předmětem žádosti o zápis jakožto CHOP nebo CHZO ve smyslu uvedeného nařízení, nelze v době, než je žádost o zápis případně postoupena vnitrostátními orgány Komisi, považovat za druhové. Nelze vycházet z presumpce druhové povahy určitého označení ve smyslu novelizovaného nařízení č. 2081/92, dokud Komise nerozhodla o žádosti o zápis tohoto označení případně tak, že ji zamítla ze specifického důvodu, že se dotčené označení stalo druhovým.

Ke druhé otázce

55 Svou druhou otázkou se předkládající soud v podstatě dotazuje, zda čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 ve spojení s článkem 2 směrnice 2000/13 musejí být vykládány v tom smyslu, že označení určité potraviny evokující místo, přičemž toto označení není zapsáno jakožto CHOP nebo CHZO, mohou legálně užívat výrobci, kteří je užívali v dobré víře a nepřetržitě před vstupem i po vstupu nařízení č. 2081/92 v platnost.

K přípustnosti otázky

56 Italská vláda a Associazione fra Produttori per la Tutela del „Salame Felino“ tvrdí, že druhá otázka je nepřípustná. Tato vláda se dovolává zvláště toho, že dotčená otázka není relevantní z hlediska sporu v původním řízení, a to z důvodu, že žádné ustanovení Společenství nebo ustanovení vnitrostátní vztahující se k označování výrobků etiketou nebere v úvahu dobrou víru hospodářského subjektu, který uvedl na trh výrobek označený na etiketě klamavým způsobem.

57 Je však nutno konstatovat, že takový argument týkající se merita položené otázky nemůže mít vliv na její přípustnost.

K věci samé

58 Úvodem je třeba po vzoru bodu 49 stanoviska generální advokátky připomenout, že přes existenci rozdílů mezi směrnicí 2000/13 a novelizovaným nařízením č. 2081/92 jak z hlediska jejich cílů, tak rozsahu ochrany, kterou poskytují, může používání zeměpisných názvů při označování potravin etiketou spadat v situaci, jako je ta, o kterou jde ve věci v původním řízení, současně do působnosti obou těchto právních nástrojů.

59 V rámci sporu v původním řízení se však má předkládající soud vyslovit pouze k tomu, zda z hlediska článku 2 legislativního nařízení č. 109/92, provádějícího článek 2 směrnice 2000/13, mohla společnost GSI uvést spotřebitele v omyl, když při označování výrobků, které uvádí na trh, etiketou uvádí název „Salame tipo Felino“. Překládající soud se tedy dotazuje, zda okolnost, že označení, o které jde v původním řízení a které není zapsáno jakožto CHOP nebo CHZO, je užíváno výrobcí, kteří jej užívají v dobré víře a nepřetržitě po dlouho dobu, má vliv na posouzení klamavé povahy označení etiketou, o které jde v původním řízení.

60 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudnímu dvoru zásadně nepřísluší rozhodovat o otázce, zda označení určitých výrobků etiketou má takovou povahu, že uvádí kupujícího nebo spotřebitele v omyl, ani rozhodovat o otázce, zda má případně klamavou povahu prodejní název. Tento úkol přísluší vnitrostátnímu soudu (viz zejména rozsudky ze dne 16. července 1998, Gut Springenheide a Tusky, C-210/96, Recueil, s. I-4657, bod 30, jakož i rozsudek ze dne 12. září 2000, Geffroy, C-366/98, Recueil, s. I-6579, body 18 a 19). Soudní dvůr však při rozhodování o předběžné otázce může případně podat upřesnění, aby vnitrostátnímu soudu poskytl vodítko při jeho rozhodování (výše uvedený rozsudek Geffroy, bod 20).

61 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pro účely posouzení, zda určitý údaj uvedený na etiketě může vyvolat omyl, se vnitrostátní soud musí opírat především o předpokládané očekávání z hlediska dotčeného údaje u průměrného, běžně informovaného a přiměřeně pozorného a obezřetného spotřebitele, pokud jde o původ, provenienci nebo vlastnost spojovanou s dotčenou potravinou, přičemž podstatné je neuvést spotřebitele v omyl a neuvést jej v mylné domnění, že dotčený výrobek má odlišný původ, provenienci nebo vlastnost, než jak je tomu doopravdy (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 6. července 1995, *Mars*, C-470/93, Recueil, s. I-1923, bod 24; výše uvedený rozsudek *Gut Springenheide a Tusky*, bod 31, a rozsudek ze dne 13. ledna 2000, *Estée Lauder*, C-220/98, Recueil, s. I-117, bod 30).

62 Mezi prvky, které je třeba brát v úvahu při posuzování, zda má označení etiketou, o které jde v původním řízení, klamavou povahu, představuje doba užívání názvu objektivní prvek, který by mohl změnit očekávání rozumného spotřebitele. Naproti tomu případná dobrá víra výrobce nebo maloobchodníka, která je subjektivním prvkem, nemůže ovlivnit objektivní dojem, který u spotřebitele uvedení určitého zeměpisného názvu na etiketě budí.

63 S ohledem na výše uvedené úvahy je na druhou otázku třeba odpovědět, že čl. 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 novelizovaného nařízení č. 2081/92 ve spojení s článkem 2 směrnice 2000/13 musejí být vykládány v tom smyslu, že označení určité potraviny, které obsahuje zeměpisné odkazy a které není zapsáno jakožto CHOP nebo CHZO, lze legálně užívat za podmínky, že označení takto nazvaného výrobku etiketou neuvádí průměrného, běžně informovaného a přiměřeně pozorného a obezřetného spotřebitele v omyl. Při posuzování, zda tomu tak je, mohou vnitrostátní soudy přihlížet k délce doby užívání dotčeného názvu. Naopak případná dobrá víra výrobce nebo maloobchodníka není v tomto ohledu relevantní.

Ke třetí otázce

⁶⁴ Svou třetí otázkou se předkládající soud v podstatě táže, zda na základě směrnice 89/104 může majitel kolektivní ochranné známky týkající se určité potraviny a obsahující zeměpisný odkaz totožný s označením, o které jde v původním řízení, bránit užívání dotčeného označení.

⁶⁵ Italská vláda tvrdí, že tato třetí otázka je nepřijatelná, neboť věc předložená vnitrostátnímu soudu se netýká kolektivních ochranných známek. Dotčená vláda uvádí, že Regione Emilia-Romagna, který GSI uložil sankci, o kterou jde v původním řízení, není majitelem žádné ochranné známky a netvrdí ostatně, že by GSI zasáhla do jakékoli kolektivní ochranné známky. Kromě toho při jednání italská vláda připomněla, že si vnitrostátní soud klade výlučně otázku, zda označení etiketou „Salame tipo Felino“, jak jej používá GSI, má takovou povahu, že může uvádět spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečný původ dotčeného výrobku. Bez ohledu na to, že v řízení vystupuje jako vedlejší účastník sdružení místních výrobců, které je majitelem kolektivní ochranné známky „Salame Felino“, nebyl podle italské vlády ve věci, která byla projednávána před předkládajícím soudem, uplatněn argument týkající se případného zásahu do kolektivní ochranné známky.

⁶⁶ Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury připomenuté v bodě 37 tohoto rozsudku nemá Soudní dvůr v rámci řízení upraveného v článku 234 ES pravomoc podat odpověď soudu, který mu předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, pokud je zjevné, že otázky, které mu jsou předloženy, nemají žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, a neodpovídají tedy objektivní potřebě související s řešením sporu v původním řízení.

⁶⁷ Je přitom nesporné, že vnitrostátní soud se má ve sporu, který mu byl předložen, vyslovit výlučně k tomu, zda označování salámů nazvaných „Salame tipo Felino“ etiketou může uvádět spotřebitele v omyl, a zda tedy porušuje vnitrostátní ustanovení provádějící směrnici 2000/13.

68 Otázka, zda majitel kolektivní ochranné známky týkající se určité potraviny a obsahující zeměpisný odkaz totožný s označením, o které jde v původním řízení, může bránit užívání dotčeného označení, je tudíž zjevně nerelevantní ve vztahu k řešení sporu v původním řízení, a musí být tedy prohlášena za nepřipustnou.

K nákladům řízení

69 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 2081/92 ze dne 14. července 1992 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin, ve znění nařízení Komise (ES) č. 2796/2000 ze dne 20. prosince 2000, musejí být vykládány v tom smyslu, že označení určité potraviny, které obsahuje zeměpisné odkazy a které bylo předmětem žádosti o zápis jakožto chráněné označení původu nebo chráněné zeměpisné označení ve smyslu nařízení č. 2081/92, ve znění nařízení č. 2796/2000, nelze v době, než je žádost o zápis případně postoupena vnitrostátními orgány Komisi Evropských společenství, považovat za druhové. Nelze vycházet z presumpce druhové povahy určitého označení ve smyslu nařízení č. 2081/92, ve znění nařízení č. 2796/2000, dokud Komise nerozhodla o žádosti o zápis tohoto označení případně tak, že ji zamítla ze specifického důvodu, že se dotčené označení stalo druhovým.

- 2) Článek 3 odst. 1 a čl. 13 odst. 3 nařízení č. 2081/92, ve znění nařízení č. 2796/2000, ve spojení s článkem 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES ze dne 20. března 2000 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy, musejí být vykládány v tom smyslu, že označení určité potraviny, které obsahuje zeměpisné odkazy a které není zapsáno jakožto chráněné označení původu nebo chráněné zeměpisné označení, lze legálně užívat za podmínky, že označení takto nazvaného výrobku etiketou neuvádí v omyl průměrného, běžně informovaného a přiměřeně pozorného a obezřetného spotřebitele. Při posuzování, zda tomu tak je, mohou vnitrostátní soudy přihlížet k délce doby užívání dotčeného názvu. Naopak případná dobrá víra výrobce nebo maloobchodníka není v tomto ohledu relevantní.

Podpisy.